

Prieskum:

Ako konsolidácia
verejných financií
ovplyvní
podnikateľské
prostredie

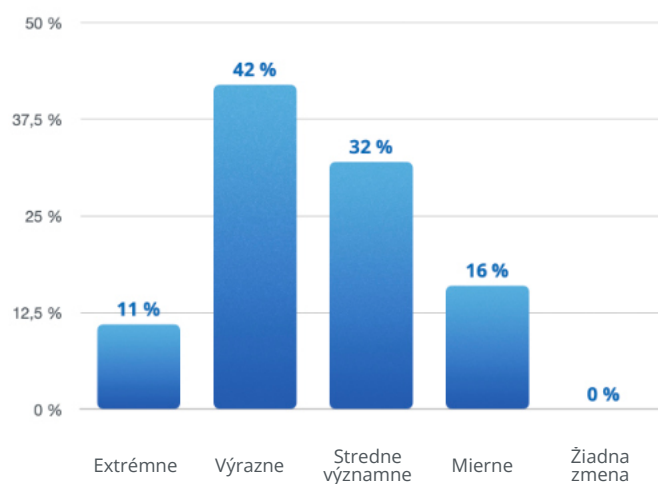
Prieskum: Konsolidácia verejných financií zvýši náklady firiem a ohrozí ich konkurencieschopnosť

V novembri 2025 sme uskutočnili prieskum medzi slovenskými spoločnosťami naprieč rôznymi odvetviami a veľkosťami. Cieľom bolo zistiť, do akej miery pripravované **opatrenia na konsolidáciu verejných financií** ovplyvnia podnikateľské prostredie – najmä **prevádzkové náklady, personálnu politiku, vývoj miezd, firemné benefity a investície**. Výsledky ukazujú, že firmy očakávajú výrazný rast nákladov a negatívne dopady na svoje fungovanie. V reakcii plánujú viaceré úsporné **opatrenia**, no zároveň apelujú na vládu, aby podnikla kroky zmierňujúce tieto dopady.

Prevádzkové náklady významne porastú

Očakávaný nárast prevádzkových nákladov: Žiadny z opýtaných nepredpokladá, že by konsolidačné opatrenia nemali vplyv na jeho náklady – všetky firmy počítajú s ich zvýšením. Takmer polovica firiem (42 %) očakáva **výrazný nárast prevádzkových nákladov** a ďalších 11 % predpovedá dokonca **extrémne zvýšenie**. Približne tretina respondentov (32 %) predpokladá **stredne významné zvýšenie nákladov** a zvyšných ~16 % očakáva **mierny nárast**. Jednoznačne teda panuje zhoda, že konsolidácia verejných financií firmám navýši výdavky.

Ktoré nákladové položky najviac porastú? Podľa odpovedí budú konsolidačné opatrenia pre firmy znamenať najmä zvýšené výdavky v týchto oblastiach:

Odvody a legislatívne poplatky

(uvádza 95 % respondentov)

Mzdové náklady

(uvádza 74 % respondentov)

Externé služby (58 %)

Energie (42 %)

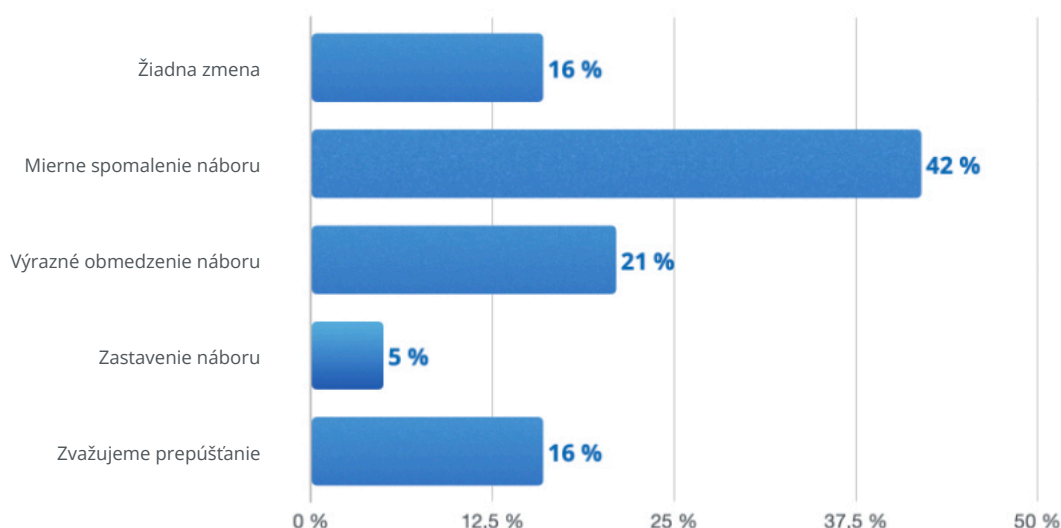
Administratíva a compliance (32 %)

Z uvedeného vyplýva, že firmy najčastejšie očakávajú rast nákladov na zamestnancov – či už v podobe vyšších odvodov a zákonných poplatkov, alebo zvýšených miezd. Významná časť firiem avizuje aj zdražovanie externých služieb a energií. Naopak, menej často menované (hoci nie zanedbateľné) sú položky ako administratívne náklady na súlad s predpismi. Tieto oblasti predstavujú pre firmy hlavné zdroje očakávaného finančného tlaku.

Dopady na zamestnanosť a benefity

Plány v oblasti náboru na rok 2026: Viac než dve tretiny spoločností (celkovo **68 %**) plánujú v roku 2026 **obmedziť prijímanie nových zamestnancov** v dôsledku fiškálnej konsolidácie. Najčastejšie firmy avizujú **mierne spomalenie náboru** (42 % respondentov), kým ďalších 21 % plánuje **výraznejšie obmedziť prijímanie**. Jednotlivé prípady dokonca rátajú so **zastavením náboru** (5 %). Za pozornosť stojí, že približne **16 %** opýtaných **zvažuje prepúšťanie** existujúcich zamestnancov ako reakciu na nové podmienky. Iba rovnakých **16 %** firiem deklaruje, že konsolidácia **nebude mať vplyv na ich náborové plány** a budú prijímať zamestnancov bez zmeny.

Pokiaľ ide o **aktuálny stav pracovných miest**, väčšina zamestnávateľov zatiaľ neplánuje redukciu počtu pracovníkov. **Znižovanie stavu zamestnancov v roku 2026** výslovne **pripúšťa len približne pätina firiem (21 %)**, pričom podobný podiel (21 %) v tomto smere ešte nie je rozhodnutý. **Väčšina spoločností (58 %)** nepredpokladá, že by musela pristúpiť k prepúšťaniu zamestnancov v dôsledku konsolidácie.

Zmeny sa však môžu dotknúť **zamestnaneckých benefitov**. **Obmedzenie benefitov v roku 2026** plánuje zvažovať asi **tretina spoločností (32 %)**. Časť firiem (26 %) v tejto otázke ešte nie je rozhodnutá a relatívne najväčšia skupina **42 %** respondentov **neplánuje zamestnanecké výhody krátiť**. U firiem, ktoré pripúšťajú škrtý v benefitoch, sa najčastejšie skloňujú **finančné odmeny** – takmer všetci títo respondenti uviedli, že by siahli predovšetkým na **bonusy a provízie**. Okrajovo zazneli aj zámery redukovať určité **nefinančné benefity** ako príspevky na vzdelávanie, extra dovolenku či možnosť home office. Prevažná väčšina zamestnávateľov sa však snaží udržať existujúce benefity a pristúpiť k ich kráteniu len v nevyhnutnom prípade.

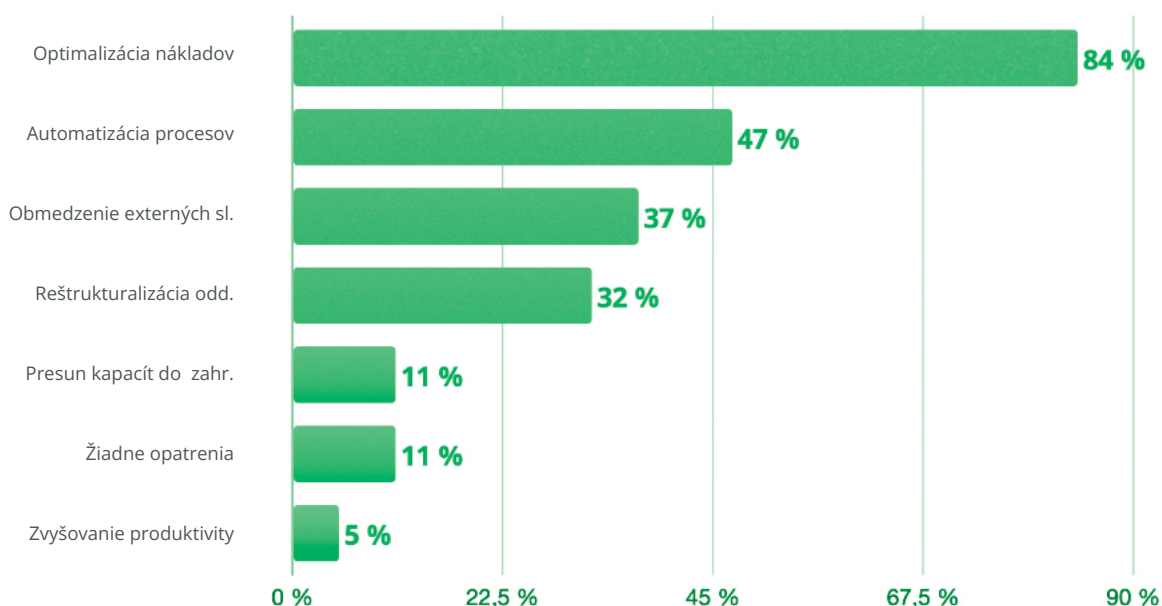
Mzdy v roku 2026: plánované zvýšenia a vplyv konsolidácie

Výsledky prieskumu naznačujú, že firmy sa napriek nepriaznivým okolnostiam snažia pokračovať v zvyšovaní miezd pre svojich zamestnancov, hoci opatrne. **Plán zvýšiť mzdy v roku 2026** deklarovalo približne **68 %** respondentov, zatiaľ čo zvyšných **32 %** zatiaľ **nie je rozhodnutých**. Žiadna z opýtaných firiem neuviedla, že by v budúcom roku plánovala mzdy vyslovene **znižit' alebo zmraziť**. Prevažuje teda stratégia udržať si ľudský kapitál cez primerané mzdové úpravy aj napriek očakávanému tlaku na náklady.

Firmy, ktoré plánujú zvyšovať platy, rátajú zväčša s **miernym rastom v rámci jednotiek percent**. Viac než polovica respondentov uviedla, že plánované zvýšenie miezd bude v rozmedzí **do 6 %**, pričom druhá najpočetnejšia skupina predpokladá nárast **do 3 %**. Iba výnimočne zazneli úvahy o **výraznejšom, dvojcifernom zvýšení platov** (približne v jednom prípade, t. j. ~5 % opýtaných). Celkovo tak v podnikoch prevláda opatrnosť a snaha **zvýšiť mzdy len v obmedzenej miere**, aby sa udržala motivácia zamestnancov, no zároveň nepribudli nadmerné náklady.

Konsolidácia verejných financií však môže firmy **limitovať v ich mzdovej politike**. Takmer polovica manažérov (47 %) predpokladá, že plánované vládne opatrenia budú mať **výrazný negatívny vplyv na možnosti zvyšovania miezd** v ich podniku. Ďalších 37 % očakáva aspoň **mierne obmedzenie** priestoru pre zvyšovanie platov. Len v **jednom prípade (5 %)** respondent neočakáva v oblasti miezd **žiadny vplyv** zo strany konsolidácie. Zvyšných približne 11 % si netrúfa odhadnúť, ako opatrenia dopadnú na platy. Tieto zistenia signalizujú, že značná časť firiem bude musieť prehodnotiť alebo **prispôbiť zvyšovanie platov** novým ekonomickým podmienkam.

Mzdy v roku 2026: plánované zvýšenia a vplyv konsolidácie

Plánované opatrenia firiem:

Podniky sa pripravujú aktívne reagovať na očakávaný vývoj a zaviesť **vlastné opatrenia**, aby zmiernili negatívne efekty konsolidácie. **Drvivá väčšina firiem (až 84 %)** uvádza, že bude dôsledne **optimalizovať svoje prevádzkové náklady** – teda hľadať úspory a zvyšovať efektivitu vnútorných procesov. Takmer polovica opýtaných (47 %) plánuje investovať do **väčšej automatizácie a digitalizácie procesov**, čím by znížili náklady na prácu a zvýšili produktivitu. Výrazná časť spoločností (38 % respondentov) sa chystá obmedziť využívanie externých služieb a radšej zabezpečovať potrebné činnosti interne.

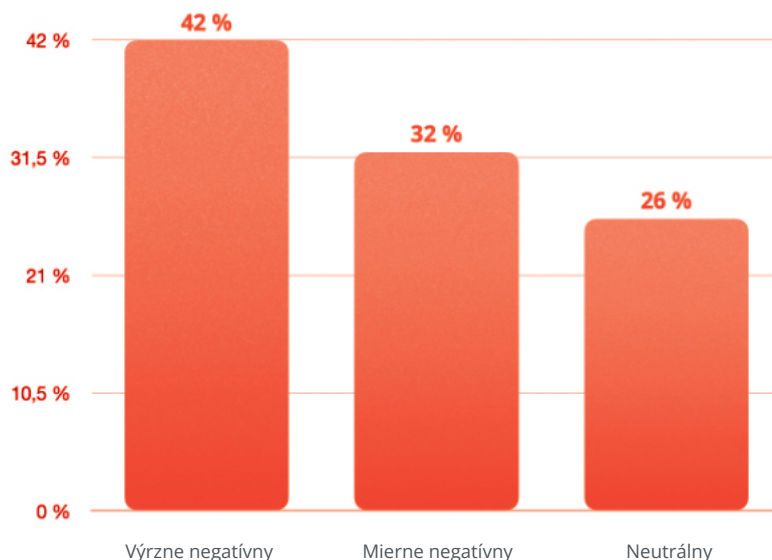
Približne **jedna tretina firiem (32 %)** zvažuje **reštrukturalizáciu organizačnej štruktúry** – napríklad spájanie oddelení či znižovanie počtu manažérskych pozícií – ako spôsob, ako sa vysporiadať s tlakom na náklady. Iba menšia časť podnikov vidí riešenie v **radikálnejších krokoch**, ako je **presun časti kapacít do zahraničia** (11 %), kde by mohli dosiahnuť priaznivejšie nákladové podmienky. Zhruba rovnaký podiel respondentov (11 %) deklaruje, že **neplánuje zavádzať žiadne zásadné opatrenia** v reakcii na konsolidáciu – buď preto, že už predtým optimalizovali náklady, alebo očakávajú, že situáciu zvládnu bez dramatických zmien. Celkovo prevláda snaha **hľadať vnútorné rezervy** – či už v podobe úspor, technologických inovácií alebo organizačných zmien – skôr než pristupovať k reštriktívnym personálnym zásahom alebo úteku do iných krajín. Za zmienku stojí, že len ojedinele (5 % odpovedí) firmy spomenuli zvyšovanie produktivity práce ako samostatné opatrenie; tento aspekt je však čiastočne obsiahnutý práve v aktivitách ako automatizácia a optimalizácia procesov.

Konkurencieschopnosť a očakávania od štátu

Vplyv konsolidácie na konkurencieschopnosť:

Z pohľadu firemného manažmentu predstavujú fiškálne opatrenia vlády **značné riziko pre konkurencieschopnosť** slovenských podnikov. Približne **tri štvrtiny respondentov (74 %)** hodnotia očakávaný dopad konsolidácie na svoju konkurencieschopnosť **negatívne** – z toho 42 % ho vidí ako **výrazne negatívny** a 32 % ako **mierne negatívny**. Zvyšná štvrtina firiem (26 %) odhadujú vplyv ako **neutrálny**, teda bez podstatnej zmeny ich postavenia na trhu. **Žiadny** z opýtaných manažérov **neočakáva pozitívny prínos** konsolidačných krokov pre svoju firmu. Tieto čísla signalizujú obavy, že dodatočné náklady a opatrenia môžu oslabiť schopnosť firiem investovať, inovovať a efektívne konkurovať, najmä ak ich zahraniční konkurenti podobným bremenom čeliť nemusia.

Z odpovedí v prieskume ďalej vyplynulo, ktoré konkrétne **opatrenia štátu v oblasti konsolidácie považujú firmy za najproblematickejšie**. Najčastejšie sa spomínajú kroky, ktoré **zvyšujú náklady na pracovnú silu** – predovšetkým **plánované zvýšenie odvodov za zamestnancov** a záťaž pre zamestnávateľov v podobe **dlhšie hradenej práceneschopnosti (PN)**. Veľmi negatívne ohlasy má tiež **zavedenie novej transakčnej dane**, ktorá podľa firiem zbytočne predraží ich finančné operácie. Kritika zaznela aj na adresu **zmien v daňovom bonuse na dieťa**, čo nepriamo vplýva na mzdové náklady, a všeobecne na **neočakávané zmeny legislatívy v priebehu roka** bez dostatočného prechodného obdobia. Podniky upozorňujú, že časté a nepredvídateľné úpravy pravidiel im sťažujú plánovanie a zvyšujú administratívnu záťaž.

Konkurencieschopnosť a očakávania od štátu

Firmy zároveň artikulovali, **čo by im zo strany štátu najviac pomohlo zmierniť negatívne dopady** pripravovanej konsolidácie. V odpovediach dominovali požiadavky na **znižovanie celkového daňovo-odvodového zaťaženia** – či už formou nezavádzania nových poplatkov, alebo **prípadným zrušením plánovanej transakčnej dane**. Viacerí respondenti apelovali, aby vláda hľadala rezervy najprv **na strane vlastných výdavkov a zoštíhlila štátnu správu**, namiesto prenášania nákladov na podnikateľský sektor. Kľúčová je pre firmy aj **väčšia stabilita a predvídateľnosť podnikateľského prostredia** – t. j. **menej časté zmeny** zákonov, ktoré ovplyvňujú ich podnikanie, a viac konzultácií s odbornou verejnosťou pred zavedením zásadných opatrení. Takéto kroky by podľa zástupcov firiem výrazne pomohli **zmierniť dopady konsolidácie** a umožnili by podnikom lepšie sa adaptovať bez zásadnej ujmy na ich konkurenčnej pozícii.

Na záver možno skonštatovať, že pripravovaná fiškálna konsolidácia vyvoláva v podnikovej sfére značné obavy. Väčšina firiem očakáva **rast nákladov a negatívny vplyv** na svoje fungovanie a konkurencieschopnosť, na čo reagujú internými úspornými opatreniami. Zároveň však jasne **formulujú očakávania** smerom k vláde – a to v zmysle vytvorenia takých podmienok, ktoré im pomôžu zvládnuť toto náročné obdobie. **Relevantný dialóg** medzi verejným a súkromným sektorom bude preto kľúčový, aby sa dosiahla rovnováha medzi ozdravením verejných financií a udržaním **prosperity slovenských firiem**.

Sme Manuvia – váš partner

manuvia
GROUP

www.manuvia.com